

Mepepelime a tyo ya Mmaci ma Ibrahim

Ucuduwu wa aatagada a nda

Tsu reve vuma na danai mepepelime ma nda shi. U ta gura wo o'wo Bulu aajiya a da dana niyi. Tsu reve tə u tə pe ətsumə a Adanshi a Əsula adama o uritosu u na u ri na əyi cu'un vu uritosu u na u ri pe ətsumə a Adanshi a Əsula da. Waru nu ujimu azagbain a aa'isə a usu yi tə fo atsumə a Aatagada a Əsula. Za na danai aatagada'a u cuduwa tə cine mayan mə əgəndə ma aza a Isra'ilə mo o'woi iroci ya əgəndə ya amayun a na ri pe ətsumə a Zamawawa.

Za na danai mepepelime ma nda ma damma tə əzə e desununə cine Yesu ri nə əbula. Yesu la'a tə nlingata mə Əsula suru. Waru u la'a tə aməsula, waru u la'a tə Musa. Ayi da ganu gbain na ri ukalamu shi waru koto u yuwan unusu shi ko ke'en, waru a na u cayi wuma wə yi u ca tə kucci adama o unusu o unə u mantsa suru. Ana u kuwai əvu u kəmbə wuma u kpətu'wə tə ure adama ama a tsurə ure u na a rawa ubətə wə Əsula.

E ekere a ama a na e revei adama a kucci ətsumə a ədini, aatagada a Mmaci ma Ibrahim a tə nu uritosu wu ucira. Yesu Zamawawa zuwa tə kucci suru wo o'wo ili ye pere. Amma gogo ucawu wo okolo ətsumə a yi əyi da ili i na i kpətu'wəyi ama ure a tyo ubətə wə Əsula.

Ili i na i ri pe ətsumə a aatagada a nda

1. Tsugbain tsa Mawun mə Əsula (1:1-4)

2. Yesu la'a taq nlingata ma Asula suru suru (1:5-2:18)
3. Yesu la'a taq Musa na Josuwa (3:1-4:13)
4. Yesu da Ganu Gbain (4:14-7:28)
5. Yesu tawaa taq na nzuwulai n na n la'ai ulobonu (8:1-9:22)
6. Kucci va Yesu u taq u da waru ayi da ne (9:23-10:31)
7. Ama a Asula a na a danai nu ucawu wo okolo (11:1-40)
8. Vu toni iroci ya Yesu Zamawawa (12:1-13:19)
9. Avasa o ukosu ni icasu (13:20-25)

Yesu Zamawawa Mawun ma Asula ma da

¹ De nu ufaru, Asula a yuwusaan taq nkaya n tsu adanshi o una wa amasula na re koko'o.

² Amma a mantsa mo ukosu ma nda, Asula a yuwan taq adanshi na atsu e ekere a Mawun ma yi. Asula a yuwan taq uvadi ni ili i na i ri pe atsuma a yi suru e ekere a yi. Ayi da Asula a dangwai wo o'wo za vi ili suru.

³ Mawu'un u roco taq ekan adama a tsugbain tsa Asula, u rotso taq Asula foyi. U zuwa taq ili i lyuwa elime nu ucira wi ikaka ya yi. Ana Mawu'un u kambatoi ama cece atsuma a nusu le, u danu taq o ukere usa'ani wa Asula Mogono me Ili Suru.

Yesu Zamawawa la'a taq nlingata ma Asula

⁴ Ayi Mawu'un u la'a taq nlingata ma Asula lon. Reve Asula a ca yi abajini a aala a na a la'ai ala e le.

⁵ Ili i na i zuwai ayi da Asula a yuwaan nlingata ma Asula adanshi e ili i ro tsa na u yuwayin Mawu'un shi,

"Mawun ma va ma da vu ri.

Ana'an mo o'wo tà Dada và wu."◊

Asulà a dammisa tà,
"N to o'wo Dada và yi,
waru ayi u to o'wo Mawun mà và."

⁶ Ana Asulà a shi a cigai u lyungu magaji mà yi a
tyo o uvadì, u damma tà,
"Nlingata mà Asulà suru a ciga a 'yuwan a yuwaan
yi aganda." ◊

⁷ Apa ili i na Asulà a dammai adama a nlingata
mà yi,
"Mo o'woto tà nlingata n và tsu upepu.

Mo o'woto tà agbashi a và tse elentsu a akina." ◊

⁸ Agba apa ili i na Asulà a dammai adama a
Mawun mà yi,
"Avu Asulà a da, waru tsugono tsà wu tsà ri nu
ukosu shi.

Vu ta yuwan tsugono nu uge'etosu u na wu ntsayi.

⁹ Vu ciga tà ili i mejege reve vu 'yuwan iwuya.

Ayi da i zuwai Asula, Asulà a wu, a dangwa nuwu,
reve u ca wu tsugbain tsa na tsa zuwa nuwu vu
zanganaà.

Ayi tsugbain tsa nda u la'a tà za na u cayi akapi e
le." ◊

¹⁰ Asulà a dammisa tà,
"Zagbain, atsumà o ufaru vu yuwan tà uvadì,
waru ekere a wu a da a yuwain zuva.

¹¹ Mantsa mà tà tàwà ana za ro enishe le shi,
A tà kunà suru tsa amuna.

Amma avu vu tà danaà lo.

¹² Vu tà kutsulu le cine a tsu kutsulu akuci a
amuna.

A ta vadala tsa akuci e itana.

◊ 1:5 Ica 2:7; 2 Sam. 7:14. ◊ 1:6 U.Wl. 32:43. ◊ 1:7 Ica 104:4.

◊ 1:9 Ica 45:6-7.

Amma ąvu gba ne da vaa dana kuci mantsa suru,
wuma waa wu waru woo koto shi.” ◊

¹³ Asula a yuwaan nlingata ma yi adanshi cine u
yuwayin Mawun ma yi shi,
“Dana pa o ukere usa'ani u va
she na n zuwa n'yuwatan
ma wu mo o'wo uzuwata wa ana ą wu.” ◊

¹⁴ Nlingata ma Asula suru nan ruhu da na aa
yuwusaan Asula aganda, waru u lyungu le ta tsara
a kamba aza a na aa ushi iwawi.†

2

Iwawi i tsu i ta mgbain

¹ Adama o ndolo na tsu ciga tsu 'yuwan tsu dashi
yuwain ugbozu tsu kuruyi amayun a na o roco
ntsu. Na tsu yuwan ne tsaa puwaan shi.

² O roco ta a na ikaka'a i na Asula a cayi nlingata
ma Asula a ca nkaya n tsu amayun a da. Waru za
na biti kuru niyi shi, ko za na 'yuwan niyi u ta ushi
atsumalimaa na a ntsayi ili i na u yuwan.

³ Nye i da yaa zuwa tsu tsu dana a majiyan tsu
ta la'a na tsu 'yuwan ą ushi iwawit i gbain i nda?
Zagbain da fara yuwan adanshi e iwawi i nda
na aciyayi, reve aza a na a uwua niyi o roco tsu
amayun a da.

⁴ Asula na aciyayi u roco ta a na ikaka ya yi
amayun a da, ana u yuwan linga va asalama ni
iroci yu ucira icu'un icu'un. Waru u ca ta Ruhu va
Akiza a za suru na u dangwai.

Za na o rocosu tsu ure wi iwawi

◊ **1:12** Ica 102:25-27. ◊ **1:13** Ica 110:1.

5 Asulà a dangwa nlingata mä yi n yuwan tsugono tsu uvadì u sa'avu u na u ri lo à tawà shi, ayi da ili i na tsaa yuwusan adanshi à yi.

6 Ununa a danai àtsumä Adanshi à Asulà ubatà u ro,

“Nye i zuwai vu ri ada a vadilima?

Nye i zuwai vu ri ada a mawun ma vuma?

7 A mantsa ma wa'a vu zuwa tå ucira wä yi*

u kàlämä ucira wu nlingata mä Asulà,

reve vu katala yi ookokolo nà tsugbain nu ucira.

8 Reve vu zuwa yi u yuwan tsugono tsi ili biti.” ◊

Ana Asulà a zuwa niyi mogono me ili biti, ko ili yi lo i buwai i na waa yuwusan tsugono tsà yi shi shi. Agba koto ne'en tse ene ili i nda i fara shi.

9 Ili i na tsee inda ayi da Yesu, za na a mantsa wa'a ucira wä yi u shi u rawa za vu nlingata mä Asulà shi. Agba gogo a katala yi tå ookokolo nu ucira nà tsugbain, adama a na u sowoi àtsumalima o ukwà o unà u tsu. Amayun adama e isa'ani yà Asulà i da, Yesu kuwài o unà wä koyan da o uvadì.

10 Asulà a da a yuwain ili biti, waru ili biti adama a na a ca yi tsugbain tsa da. U ciga tå muwun nà àbundà a uwa ubatà u tsugbain tsà yi. Adama o ndolo a da u zuwai Yesu sowoi àtsumalima, ne da u zuwai Yesu ntsayi tsarà u roco ama ure wi iwawi.

11 Adama o ndolo, Yesu na aza a na wàa kàmbatosu aza a akiza à tå nà Dada tå. Ayi dà i zuwai Yesu ri o wono u na wee ñe le azawawa'a à yi shi.

* **2:7** Akuci a atagada nà àbundà à dàshi tå: Vu zuwa yi tå wo o'wo mogono a aci e ili i na vu yuwain suru. ◊ **2:8** Ica 8:4-6.

12 U damma tā Asula,
“N ta damma ama q̄ v̄ ili i na vu yuwain.
N ta cuwa wu no o boloto na aa yuwan aganda.” [◊]

13 Waru u damma tā,
“N ta zuwaa Asula ucira.”
Reve u damma,
“Amu da nda obolo nā muwun n na Asula a ca
numu.” [◊]

14 Ama q̄ Asula ama a da nā lipu nā mpasa,
adama a nda Yesu na aciyayi wo o'wo tā unata ne
ele. U yuwan tā ne adama a na nu ukwā wā yi u to
kototo Mekerenkesu, za na ri nu ucira wu ukwā.

15 Ne da u bādai aza a na q̄ shi agbashi o wovon
wu ukwā a wuma u le suru suru.

16 Suru ntsu tsu reve tā a na Yesu tāwā tā adama
u kamba mmaci ma Ibrahim, amma u kamba
nlingata mā Asula shi.

17 Adama o ndolo a da Asula a zuwai Yesu u rotso
ama q̄ yi suru suru, adama wo o'woaabara a nan
ganu lo za na oo rocosu isa'ani, za na Asula a cayi
okolo suru suru. Ne da waa gura ca Asula kucci
adama Asula a yuwaan ama gafura vu unusu u le.

18 Ayi na aciyayi u sowo tā atsumalima, waru
Mekerenkesu ma yuwan tā mpolo n na waa zuwa
yi u nusan. Adama o ndolo gogo u ta gura kamba
aza a na Mekerenkesu mā ri o mpolo u zuwa le a
yuwan unusu.

3

Yesu la'a tā Musa

1 Ama q̄ vā, Asula a dangwa du tā yo o'wo ama a
akiza q̄ yi. Adama o ndolo i yuwusan majiyan cine

[◊] **2:12** Ica 22:22. [◊] **2:13** Isha. 8:17-18.

Yesu ri aajiya a Àsulà, waru ayi daaabara a nan ganu vu ucawu wo okolo a tsu.

² U yuwan taq àbulà e ili i na Àsulà a dangwa niyi u yuwan suru, cine Musa yuwain àbulà e ili i na Àsulà a damma niyi u yuwan suru, àtsumà a tsugbain tsaq yi va aza a Isra'ila.*

³ Yesu tsurà taq tsugbain tsa na tsa la'ai za va Musa, cine suwi tsu tsurà tsugbain tsa na tsa la'ai usaa u na u yuwan.

⁴ Amayun a da ozo o ro da a suwai 'wa'a suru, amma Àsulà a da suwi vi ili suru.

⁵ Àsulà a lyawa taq u'wa wà yi e ekere a Musa, adama a na Musa aagbashi a àbulà a da a na a zuwaa ucira, waru iroci i da i na Àsulà oo roco elime.

⁶ Zamawawa† gba waru Mawun ma Àsulà ma da, ayi da za na Àsulà a lyawayi u'wa wà yi. Àtsu da u'wa wà yi na tsu lyuwa elime nà màtsura mo okolo ubgamu, waru nà tsu zuwa ucira o uzuwu wo okolo a tsu ya'à yi.

*Tsu 'yuwan tsu ciga tsu lyuwai elime ni itoni ya
Àsula*

⁷ U taq cine Ruhu va Akiza dammai,
“Nà yu uwuwa udyo wà Àsulà ana'an,

⁸ she i danà na aciyogbamu
cine nkaya n du n danài wan,
ana a vadaleyi Àsulà ucina,

a mantsa ma na a lyungwài Àsulà o ogozo.

⁹ Àsulà a damma taq,
'Reve a lyungwà mu,
adama e ene ili i na maa yuwan,

* ^{3:2} Nà Tsuheleni idanshi “U'wa wà Àsulà” urevu wà yi u da “Aza a Isra'ila.”

ko na wo o'woi e ene taq ili i na n yuwain
atsumaq a a'wan amunga.

¹⁰ Adama o ndolo n yuwain taq upan ne ele lon,
reve n damma:

“Okolo e le a tsu dana taq alanga naq amu.

Waru a 'yuwan taq a yuwain ili i na n damma nle a
yuwan.”

¹¹ N yuwain taq upan reve n kucinaa le,

“Aa uwa ubata u wivuwun u va shi, ko ke'en.” ” ◊

¹² Ama a va, i yuwain ugbozu adama she za taq du
dana no okolo e iwuya, a na waa 'ysan du a ca
okolo wan. Icu'un yo okolo o ndolo a tsu vadala
du taq diga ubata wa Asula a wuma.

¹³ I dashilai okolo ugbamu urana suru. Waru i
lyuwa elime naq mayan ne n de nu urana wu lo. Ni
i yuwain ne shi, unusu u taq pusaqan ozo o ro a du a
na e reme a zuwa le atsumaq a aza a aciyogbamu.

¹⁴ Atsu tsu to obolo naq Kristi Zamawawa naq tsu
lyuwa elime hali a tyo o ukosu nu ucawu wo okolo
o ugbamu u na tsu ri naq ayi diga o ufaru.

¹⁵ Adanshi Asula a damma taq,
“Naq yu uwu udyo wa Asula ana'an,
she i dana na aciyogbamu,
cine nkaya n du n dana'i wan
ana a vadalayi Asula ucina.”

¹⁶ Nan zane da a uwu udyo wa Asula'a reve
a yuwaan yi aciyogbamu? Ele da aza a na Musa
utayi atsumaq a Masar suru.

¹⁷ Nan zane da waru Asula a yuwain upan ne ele
atsumaq a a'wan amunga? Ele da aza a na a yuwain
unusu, aza a na a kuwai atsumaq o ogozo.

◊ ^{3:11} Ica 95:7-11.

¹⁸ Waru nan zane da Àsulà a yuwusain adanshi ana u kucinai na aa uwa ubàtà u wivuwun wà yi shi? Aza a na a 'yuwain a yuwaan yi tsutoni da.

¹⁹ Tsu tàwà tà tsu reve a na aa gura uwa ubàtà u wivuwu'un shi, adama a na a 'yuwan tà à usu.

4

Nzuwulai mu ubata u wivuwun

¹ Àsulà a yuwaan tsu tà nzuwulai n na tsaa gura uwa ubàtà u wivuwun wà yi. Adama o ndolo, tsu yuwain ugbozu suru ntsu adama ko za tà tsu kudà a uwa pe wan.

² Tsu uwwa tà ikaka ya Alabari a Sa'ani'i, cine ele aza a Isra'ilà fo a uwwa niyi. Amma reve a 'yuwan a ca okolo e ili i na a uwmai, waru ikaka'a i kamba le shi.

³ Atsu na tsu usuyi atsu da goon tsaa uwa ubàtà u wivuwun wà yi. Cine Àsulà a dammai,

"N yuwan tà upan reve n kicina,

'Aa uwa ubàtà u wivuwun u và shi, ko ke'en!" "◊

U damma tà ili i nda ko a na u foboi ñe ubàtà u wivuwun wà yi diga na u yuwin uvadi.

⁴ Atsumà a Adanshi à Àsulà, u yuwan tà adanshi adama o urana we cindere wa ajuma, u damma tà: "O urana we cindere Àsulà e ivuwan tà atsumà a linga và yi suru." ◊

⁵ Waru tsu de tà nu una a mantsa mo ro u damma, "Ama a nda aa uwa ubàtà u wivuwun u và shi!" ◊

⁶ Ele aza a na a fara uwmai ikaka i nda, à tsura à uwa ubàtà u wivuwun u nda shi, adama a na à

◊ **4:3** Ica 95:11. ◊ **4:4** Ufr. 2:2. ◊ **4:5** Ica 95:11.

kudai a kuru. Agba amayun a da ama o ro a ta uwa ubata u wivuwun wa Asula'a.

⁷ Adama o ndolo Asula a zuwa ta mantsa mo ro a na ama aa uwa ubata u wivuwun wa yi, mantsa mo ndolo ma da u deyi, "Ana'an." Asula a yuwan ta adanshi e ekere a Dawuda na acapa cina a jima e idanshi i na a yuwan de adanshi,
"Na yu uwu udyo wa Asula ana'an,
she i dan na aciyogbamu wan." [◊]

⁸ Josuwat tara le ta a tyo e ida ya Ka'ana,† agba ayi dada ubata u wivuwu'un shi. Na Ka'ana dada shi ubata u wivuwu'un, Asula a shi a dashi yuwan adanshi o urana u wivuwusan u ro shi.

⁹ Ayi nda to rocosu a na mantsa ma wivuwun ma ama a yi koto ma yuwan shi. Mantsa ma wivuwun ma nda u ta gashi wivuwun u na Asula a yuwan o urana we cindere.

¹⁰ Za na uwai ubata u wivuwun wa Asula suru, u te ivuwan nu ulinga wa yi, cine Asula e ivuwan ana u kotoi mayan mo uvadi.

¹¹ Tsu yuwan ukadu tsu uwai ubata u wivuwun wa Asula, adama she za ta tsu kudu a uwa wan, cine ele a yuwan adama a na a 'yuwan a yuwan tsutoni.

¹² Ikaka ya Asula i ta gashi ili i ro i na i ri wuma waru i ri nu ucira. U la'a ta matsun me pe'eni ma na e tewein na re va yi wali. U tsu batsala ntsu ta a uwa pe, atsumma a asuvu a tsu na majiyan ma tsu. Waru u tsu pada ta a uwa e memere ma alata e etele a tsu hali u batsalai laka. U tsu roco ta a alanga e eteshe ili i na tsu sokoi pe, ele da ili i na tsu tsu jiyan ni ili i na tsu cigai.

[◊] 4:7 Ica 95:11.

¹³ Za lo a gura soko ili i ro atsumä o uvadî i na Asulä ee ene shi. U tse ene tä ili suru cine u ri. Ayi da Asulä a na nä tsu 'yuwan tsu ciga tsu cuduwa yi ili i na tsu yuwain suru.

Yesu daaabara a nan ganu a tsu

¹⁴ Tsu lyuwai elime nä mäguzä me ili i na tsaa dansa tsu usuyi. Tsu yuwain ne adama a na tsu tä na aabara a nan ganu, Yesu Mawun mä Asulä, za na käraï a tyo zuva.

¹⁵ U gura tä reve na tsu ri babu ucira. Mekerenkesu ma yuwan tä ukadu u na waa zuwa yi u yuwan unusu cine waa yuwusan ukadu u zuwa tsu mayan mo unusu, agba Zamawawa yuwan unusu shi.

¹⁶ Adama o ndolo tsu rawai zuzu no ootogu o tsugono tsä Asulä babu wovon. Ayi da za na o rocosu ama isa'ani. Nä tsu yuwain ne, tsu tä tsurai isa'ani e ekere a yi, reve u kamba tsu a mantsa ma na tsu cigai ikambi.

5

¹ Asulä a tsu dangwa tä aabara a nan ganu suru atsumä a ama, reve u ca yi ulinga u na wä 'yawä a mäkäkän mä yi o unä wa ama a na waa casu ne'e nä kucci adama o unusu.

² Aabara a nan ganu a ri nu ucira shi, u tä tsa akapi a ama. Ayi da i zuwai woo tono ben na aza a na a yuwusan unusu adama a na a ri nu urevu shi.

³ Adama a na u ri nu ucira shi, u ciga u 'yuwan u ca kucci adama a nusu vä yi waru adama a nusu va ama a yi.

⁴ Babu vuma na aa gura ca aciyayi tsugbain adama wo o'woaabara a nan ganu. Vuma tso o'wo taqaabara a nan ganu na Asulaq e de yi, cine u deyi Haruna.[†]

⁵ Ne da u danai e ekere a Zamawawa. Ana wo o'woiaabara a nan ganu, adama a na u dangulai aciyayi wo o'wo na tsugbain tsa dada shi. Asulaq a da a damma niyi,

“Mawun ma va ma da vu ri.

Ana'an mo o'wo taq Dada va wu.” [◊]

⁶ Ubatu u ro reve Asulaq a damma,
“Avu ganut babu ukotu da,
cine Malkisadat danai ganu.” [◊]

⁷ Asulaq a taq nu ucira u na waa wawa Yesu Zamawawa ubatu o ukwaq. Ana Yesu danai atsumaq o uvadi u nda, u pati taq Asulaq ni yisaali obolo na abara tsaru u wawa yi. Na amayun a da u yuwayin Asulaq tsutoni, reve gba, Asulaq a zuwaa yi atsuvu e ipati ya yi.

⁸ Ko na wo o'woi Yesu Zamawawa Mawun ma Asulaq ma da, atsumalimaq a na u sowoi u rito yi taq u yuwan tsutoni e ekere e ili'i.

⁹ Ana u kotoi ili i na wu ntsayi u yuwan suru, wo o'wo taq za na a zuwa ama qaq tsuraq iwawi i babu ukotu, aza a na a yuwusan ili i na u damma nle a yuwan.

¹⁰ O ure u nda u da Asulaq a zuwa niyi wo o'woiaabara a nan ganu, ganu oroci a Malkisada.

She i lyawa itoni ya Asulaq war

¹¹ Tsu taq ni ili i na tsaa damma na qabundadama e ili i nda, amma u tu usaq u na tsaa cufuwa adama a na i tsu reve ili go'o shi.

[◊] 5:5 Ica 2:7. [◊] 5:6 Ufr. 14:17-24; Ica 110:4.

12 Yo o'wo tà azaà e Itoni nu ujimu, waru u to lobono i dànà o ritosu akapi. Amma i ciga tà nanza ritosu du ikaka yu ufaru ya adanshi a Àsula. I tà gashi ibàbà i na ya apasa maani, agba i rawa tà na i shi a lyuwa tsuwa.

13 Vuma na buwai a yapu i maani waa gura kakasa isa'ani ni iwuya shi.

14 Amma ama a na o gbozoi a ta lyuwusa tsuwa tsa na ibàbà yaa lyuwa shi, waru o ritosu tà de cine aa kakasa iwuya ni isa'ani.

6

1-3 O ufaru i rito tà uritosu wu ufaru, aza a na a ntsayi ibàbà. Ritosu n nda ele da tsu vadala a nusu tsu na tsu tawaa nu ukwa, waru tsu dana*i* nu ucawu wo okolo e ekere a Àsula. Ele da waru uritosu adama o urumbusu nà mazuwa me ekere. Nu uritosu adama o u'yosun diga o ukwa, na adama o uge'etosu u babu ukotu, a tà pe atsuma o uritosu wu ufaru. Amma i reve tà de ili i ndolo. Adama o ndolo, tsaa yuwan adanshi adama e le shi. Amma nà Àsula a kamba tsu, tsu tà kàmbuwa ugbozu adama tsu rito ili i na yi ntsayi aza a na a kungwai de.

4 No ozo o ro a lyawa itoni yi Zamawawa, ko za lo aa gura zuwa le a vadala a nusu le waru shi. De nu ufaru, ama a nda a shi tà e ekan a Àsula waru e pede tà une'e wà yi. Ele obolo no ozo o ro a ushi tà Ruhu va Akiza.

5 E reve tà cine ikaka yà Àsula i ri ulobonu, waru a ushi tà ucira u mantsa ma na Àsula aàdànà a yuwan tsugono.

6 Ana a ushiyi ili i ndolo suru, reve a vadala Zamawawa ucinaà. U ri n yuwan a kàmbatowisa

icu'un ya ama o ndolo a vadalisshi adama a na a ta varasa Mawun mā Əsulə a akpataf waru reve a 'yuwan yi. A ta zuwusa yi o wono ə mākakan ma ama.

⁷ Ama o ro ə tā gashi ida i na i tsu tsurā mini mā abundā. Reve u tawāq nā limatan vā adumā lon e ekere a aza a na a cimbusa yi. Əsulə a tsu zuwaa tā ida i ndolo aba'un.

⁸ Ozo o ro gba shi a tā gashi ida i na i tsu kung-wato awanda na anlya a vama agba a tsu matsan ili shi. Əsulə a tsu yuwaan tā ida'a unā, reve waru akina ə lungusə yi suru suru.

⁹ Ama ə vā a na n cigai, ko nā tsu yuwan adanshi tsunda, tsu dama adama ə du shi. Tsu reve tā a na i ri o ure u sa'ani, ure wi iwawi.

¹⁰ Əsulə ə tsu ge'eto tā cine u tsu ntsaa. U ta cuwan nā linga na vu yuwayin, waru u ta cuwan ni icigi i na vu roco niyi ana vu kambai ama a yi. Waru u ta cuwan a na vu buwai a kambusa le hali n gogo.

¹¹ Ili i na tsu la'a cigai ayi da, i lyuwa elime nā mayan ne hali ə tyo o ukosu, adama a na i tā reve ili i sa'ani i na i ri a zuwusa okolo'o u too o'wo amayun.

¹² Tsu ciga du yo o'wo orogo shi. Amma, i kuru iroci ya aza a na ə ushiyi ili i na Əsulə a yuwayin nzuwulai adama o ucawu wo okolo na ankuri e le.

Əsulə a tsu yuwan tā ili i na u yuwayin nzuwulai

¹³ Ana Əsulə a yuwayin Ibrahim nzuwulai, u kucina tā na waa yuwan ili i na u yuwayin nzuwulai. U yuwan tā akucunu a nda na ala ə yi, adama a na babu lo za na la'ai Əsulə.

14 U damma taq, “Àmu Àsulazuva, n ta zuwaa wu aba'un, waru n ta ca wu mmaci ma abunda!” [◊]

15 Ibrahim yuwan taq ipiri na ankuri adama ili i nda i fara, reve u ushi ili i na Àsula a yuwaan niyi nzuwulai'i.

16 Na ama a yuwan akucunu, a tsu kicina taq na aala a za na la'a nle. Akucunu'u o roco taq ili i na a dammai amayun a da, waru u tsi isawaton taq mawasan.

17 Àsula fo u yuwan taq akucunu, adama aza a na aq usu nzuwulai e reve a na amayun a da a na u tsu vadala ifobi ya yi shi.

18 Ili i re i nda i ri n vadala shi: Àsula a tsu yuwan open shi nu u yuwan nzuwulai, waru waa yuwan open na akucunu a na u yuwain shi. Ili i nda i taq dashishi tsu okolo ubamu atsu na tsaa sumusa a tyo ubataq wa Àsula adama u kede tsu. U taq dashishi tsu ucira adama tsu guza uzuwu wo okolo u na u ca ntsu.

19-20 Uzuwu wo okolo o ndolo u tu ubamu o okolo a tsu, cine rumu wantsun tsi isawaton wantsun ubataq u taq. Vuma na ya'a yi da tsaa zuwusa uzuwu wo okolo a tsu ayi da Yesu, za na uwulai nu umuna a tyo Upasu u na u La'ai Akizat zuva. U yuwaan tsu taq ne. Wo o'wo taq aabara a nan ganu a babu ukotu, ganu oroci a Malkisada.†

7

Ganu Malkisada

1 Malkisadat n nda ayi da u danai mogono ma lyuci va Salem waru ganu Mogono ma Àsula ma da. Ana Ibrahimt unai ngono n nashi ayi a makambaaq o u'wa, qvu Malkisada karaq o uta u

[◊] **6:14** Ufr. 22:17.

ga'an ną ąyi reve u zuwaa yi aba'un. ♦ 2 Reve Ibrahim ca yi za tą ątsumą a kupa e ili suru a na u kąmbayı diga ubąta o uvon. Ili yu ufaru i na tsu cigai tsu damma adama a Malkisada, ąyi da urevu wa aala ą yi, "mogono ma na maa yuwusan ili ya ąbulą." Ayi da waru "mogono ma asuvu nden" adama a na Salem tą nu urevu "asuvu nden."

3 Babu za na revei dada ko mma va Malkisada, ko ubąta u na wu utai, ko mantsa ma na a matsan niyi, ko mantsa ma na u kuwai. U tą gashi Mawun ma Ąsulą waru ganu da babu ukotu.

4 I kąlyuwą cine Malkisada dąnai ną tsugbain! Ko Ibrahim, akaya a gbain a Isra'ilä, u reve tą cine Malkisada dąnai ną tsugbain ana u ca niyi za tą ątsumą a kupa ątsumą e ili i na u kąmbayı diga o uvon.

5 Wilą u rito tą mmaci ma Ibrahim a 'yuwan a ciga a ca aza a na ą ri ątsumą a mmaci mą Levi aza a na ą ri nan ganu za tą ątsumą a kupa e ili i na ą tsurai, ko ną shi wo o'wo edenge e le a da.

6 Malkisada diga e elentsu ą Levi a da shi, agba u ushi tą za tą ątsumą a kupa ya Ibrahim. Reve u zuwaa Ibrahim aba'un, za na ushiyi de nzuwulai mą Ąsula.

7 Za suru reve tą vuma na ri nu ucira u na waa zuwaa za ro aba'un, u la'a tą za vu u ushishi wa aba'u'un ąbundą lon.

8 Nan ganu ą tsu ushi tą za tą ątsumą a kupa e ili i na ama ą tsurai, ko na wo o'woi ele ama a da a na ąa kuwą. Amma Malkisada la'a tą cine ą ri, adama a na Adanshi ą Ąsulą o rito tą u tą wuma.

9 Tsu ta gura damma mmaci mą Levi, aza a na ą tsu ushi za tą ątsumą a kupa, ele fo a tsu ca tą ana

Ibrahim cayi Malkisada za tātsumā a kupa.

¹⁰ Koto ā shi a matsan Levi shi, amma u dānā tā lo ātsumā a akaya ā yi Ibrahim, ana Malkisada ga'ain nā ayi.

¹¹ Ko na wo o'woi Wilā wa Musa u damma tā a na nan ganu a 'yuwan a ciga ā dānā māmaci mā Levi, nan ganu a nda aa gura kāmābato ko za o o'wo wuntsayi shi. Ili i na a lambai aysi da ganu tsa ganu Malkisada, ganu na utāi o u'wa wa Haruna shi.

¹² Waru nā cu'un va ganu ro ko'o tāwā, na a 'yuwan a ciga Wilā'ā u vadala fo.

¹³ Tsu ta yuwusan adanshi adama a Zamawawa, za na ri za vu ugundo u ro. Ko za diga o ugundo'o koto yuwan ulinga wā agandā wa ganu a masa'a shi.

¹⁴ Za suru reve tā a na u tāwai diga o ugundo wa Yahuza,[†] Musa damma ili i ro adama a ganu ātsumā o ugundo u ndolo shi.

Zamawawa tāa tsa Malkisada

¹⁵ Ayi nda dāshi tā utā a alanga e eteshe ana tse enei ganu ro tāwai tsa Malkisada.

¹⁶ Vuma ndolo e de yi ganu adama a nkaya mā yi ko adama ā wilā shi, amma e de yi tā ganu adama a na ili i ro yi lo i na yaa gura zuwa wuma wā yi u koto shi.

¹⁷ Adanshi ā Asula a yuwan tā adanshi adama ā yi,

"Avu ganu da babu ukotu,
cine vu revei Malkisada." [◊]

¹⁸ A zuwa tā akuci ā wilā ā nge'en, adama a na u ri nu ucira shi, waru ili ye pere i da.

[◊] **7:17** Ica 110:4.

¹⁹ Wilə wa Musa u gura zuwa ili i ro yi ntsaa shi. Amma gogo Àsulà a ca tsu tà ili i sa'ani yà àbunda lon i ro i na tsaa zuwa okolo. Ne da tsaa rawai zuzu na Àsulà.

²⁰ Àsulà a kucina tà na Zamawawa àqdànà ganu babu ukotu, agba u yuwaan ganu ro akucunu a nda shi.

²¹ Yesu da goon u dammai:
 “Amu Àsulazuva, n yuwan tà akucunu a nda,
 waru maa vadala okolo àvà shi.
 ‘Avu ganu da babu ukotu.’ ” [◊]

²² Yesu da za na zuwai akucunu a nda o o'woi amayun, akucunu a na la'ai za na Àsulà a yuwain na Musa.

²³ De nu ufaru, nà ganu kuwà, waa lyuwa elime nu ulinga wa ganu shi. Ayi da i zuwai nan ganu àdanai lo àbunda.

²⁴ Amma Yesu o'wo tà ganu babu ukotu, tsuganu tsà yi tsà ri n koto shi.

²⁵ Adama o ndolo, ayi da za na ri lo gogo, waru mantsa suru, za na aa gura wawa aza a na a tàwai ubàta wà Àsulà e ekere à yi. U tà dànà wuma mantsa suru adama u yuwusaan le ipati ubàta wà Àsula.

²⁶ Yesu da cu'un va aabara a nan ganu na tsu cigai, adama a na u ta kambusa tsu o ure suru. Ili i na waa yuwusan u to yo'onotosu Àsulà okolo. U ri nu unusu shi. Àsulà a kakasa yi tà na aza a na à ri o uvadì aza a na aa yuwusan unusu. Waru Àsulà a ca yi tà ubàta u na u la'ai tsugbain suru suru zuva.

²⁷ U ri tsa akapi a nan ganu shi, aza a na a casu kucci usana suru adama à nusu le, waru adama à

[◊] **7:21** Ica 110:4.

nusu va ama. Amma Yesu yuwan tā ayı ndolo u tā adama a mantsa suru na u cayi aciyayi kucci a akpata.

²⁸ Wilā u damma tā ama o tso o'wo tā abara a nan ganu, ko na wo o'woi aa gura yuwan cine wu ntsayi a yuwan shi. Ili yu ufaru, Asulā a ca tā Musa Wilā. Ana a yuwin ne, reve u zuwa Mawun mā yi mo o'wo aabara a nan ganu na akucunu. Ayi da za na gura yuwin ili i na Asulā a ciga niyi u yuwan suru.

8

Kristi Zamawawa da aabara a nan ganu ą tsu

¹ Ayi nda ayı da ili i gbain i na tsaa dansa: Tsu tā nā aabara a nan ganu na tsu dānu o ukere usa'ani wā Asulā Mogono me Ili Suru.

² Aabara a nan ganu'u u ta yuwusan ulinga u tsuganu ubātā wu Upasu u na u La'ai Akizat suru suru, ubātā wa amayun wā agandā a na Asulā a yuwin, agba ama a da a suwa niyi shi.

³ Aabara a nan ganu suru ą tā nu ulinga wu ucasu wu ne'e nu ucasu u kucci ą tā tsu fo u 'yuwan u ciga u ca Asulā ili i ro.

⁴ Nnu u shi pa o uvadī, u shi o o'wo ganu shi, ko ke'en, adama a na nan ganu ą tā pa, a na o tonishi Wilā a casu Asulā ne'e.

⁵ Agandā a na nan ganu aa yuwusan oroci o ululu wi ili i na i ri zuva da. Unaṭā u da u ri cine u dānai nā Musa. Ana Musa dānai e ifobi i na waa yuwan Oogodo o Ucuwusan, Asulā a damma yi tā, "Vu cuwan ana vu dānai zuva masasan, n

damma wu taq cine vaa yuwan yi. Vu yuwan yi cine n damma nuwu foyi.” [◊]

⁶ Amma ulinga u tsuganu u na Asulə a cayi Yesu u la'a taq ulinga u na a cayi akapi a nan ganu. Ne da waru, akucunu a sa'avu a na Yesu tawayi diga a Asulə a tyo ubaqta wa ama a yi u la'a taq za vu ufaru. Adama a na ana Asulə a yuwain akucunu a sa'avu, ili i na u dammai waa yuwan u la'a taq ili i na u dammai waa yuwan a akuci a akucunu.†

⁷ Nnq akuci a akucunu a gura taq yuwan ili suru na wu ntsayi a yuwan, ili yi lo na yaa zuwa a yuwan za ve ire shi.

⁸ Amma Asulə na aciyayi, ana we enei ama'a a gura kuru akuci a akucunu'u mejege shi, dada u dammai:

“N ta dansaa du, mantsa mo taq lo a tawə,
ana maa yuwan akucunu a sa'avu,
na ama o u'wa wa Isra'ilna na ama o u'wa wa
Yahuza.†

⁹ Akucunu a nda aqa dana
tsu za na n yuwayin nkaya n le shi,
ana n guzaq nle ekere
reve mu utaq le e ida ya Masar.†
Amma a 'yuwan taq o toni yi,
avu n vadalaal le ucina.

¹⁰ Amma, apa akucunu a sa'avu a na maa yuwan na ama a Isra'ilna a mantsa ma na maqa tawə:
Amu, Asulazuva, n ta zuwa wilaq u vaq a asuvu e le,
adama e reve le,
waru n ta dana le aqtsumaq o okolo e le,
adama a kuru le.
N to o'wo Asulə e le,
ele waru o to o'wo ama a vaq.

[◊] **8:5** Mtaq. 25:40; Mtaq. 26:30.

¹¹ Ama aa dashi rito ama e le, nā nron mu nden n
le shi,
adansa, ‘I reve Asulazuva,’
adama a na ama'a suru e te reve mu,
diga a zawa'a q tyo a zagbain le suru suru.

¹² Nta yuwaan le gafura vu ili i wuya i na a yuwain,
waru māq dashi cuwan nā nusu le shi, ko ke'en.” [◊]

¹³ Ana Asulə a yuwain adanshi a akucunu a
sa'avu, u to rocosu u yuwan tā de za vu ufaru waru
wo o'wo tā ili ye pere. Waru ili i na i kutsai de hali
u kporoi suru u tā puwan babu usan.

9

Akuci a wilə adama a aganda

¹ Akucunu† o ufaru a na Asulə a yuwayin
aza a Isra'ilə, u damma tā ama cine aa yuwaan
yi agandə waru u damma le tā cine aa yuwan
Oogodo o Ucuwusan,† ubatə u na aa yuwan
aganda.

² A shuwə tā oogodo a na a yuwain asula e re.
A aasula o ufaru pe da wisawatan u fitila u ri, ni
irika, no opopofu a na a cayi Asula. Reve e de
aasula a nda Upasu wa Akiza.†

³ Waru umuna u dānā tā pe u na u ne'eshein
asula e re'e. Reve e de aasula e ire Upasu u na u
La'ai Akiza.†

⁴ Pe da masa'at̄ mā dānai, za na a palai nā
zinariya, ubatə u na q tsu kuləto ili i maguru.
Waru pe da a zuwai Akpati a Nzuwulait̄ a akpata,
za na a palai nā zinariya e ebele suru. Ili i ta'atsu i
dānā tā pe atsuma a Akpati'i: Za vu ufaru, upondo
u zinariya u na o shityoin nā mana.† Za ve ire,

◊ 8:12 Irm. 31:31-34.

aadanga a Haruna† za na topoi. Za va ta'atsu, atali o ushe'un aza a na ą dənai nə Wilə Kupa de udanu.

⁵ Zuva va Aakpati'i a rum a tə ili i wuma i re de i na i tsu roco a na Asulə ą ri lo.* A kpato tə ikpatatsu ya Aakpati'i ne evelu e le, ubətə u na Asulə a tsu yuwan gafura vu unusu. Agba tsaa gura damma ili suru adama e ili i nda gogo shi.

⁶ No o koto mofobo me ili tsundolo, nan ganu a tsu uwa tə a aasula o ufaru usana suru adama a yuwan ulinga u le.

⁷ Agbaaabara a nan ganu a da goon tsu uwa a aasula e ire, agba u tsu uwa tə u tə ątsumə a aa'wan. U tsu uwa Upasu u na u La'ai Akiza babu mpasa shi. U tsu ca tə kucci vu mpasa'a adama a nusu və yi, nə nusu na ama a yutain ątsumə o ulambu wu urevu.

⁸ Ili i nda suru ure u da na Ruhu va Akiza aa dansa nnə Oogodo o Ucuwusan a buwa ubətə u da u na aa yuwan agandə, koto a kpətu'wə ure a uwa Upasu u na u La'ai Akiza shi.

⁹ Ayi nda iroci i da i mantsa mo gogo. U to rocosu ne'e nə kucci na a casu aa gura zuwa za na a yuwan agandə u reve asuvu ą yi ą tə cece cine wu ntsayi shi.

¹⁰ Adama a na ili i ndolo suru wilə wi ilyalya i da ni ili yo oso nə wuzə'u. Wilə u ndolo suru adama ą lipu a da, waru Asulə a zuwa tə ama o toni le hali ą tyo mantsa mo ure u sa'avu wə yi.

Mpasa mu Zamawawa

¹¹ Gogo Zamawawa da o o'woiaabara a nan ganu suru a aci e ili i sa'ani suru i na i təawai de. U

* ^{9:5} Aruma a yuwan tə ulara wu uruma. Nə Tsugana ą tsu de le tə "kerubobin."

uwa tā ubatā wā agandā a zuva za na la'ai ulobonu suru suru, za na ekere a ama a da a yuwan niyi shi, waru u ri pa atsumā o uvadā i nda shi.

¹² U tā o unā u mantsa suru u tarai mpasa a uwa ubatā'a, agba mpasa mu mgbele ko ndindim n da shi. U tara tā mpasa mā yi, waru ana u yuwain ne, dada u tsupaa ntsu adama e iwawi i na yoo koto shi.

¹³ De nu ujimu, ana ama a danai nu unusu, lipu le tso o'wo tā cece nā ganu kyo'onuwo le mpasa mu mgbele nā za vo ogono e inan, nā a bulanuwa le okomo a anawu a nan na a kulatoi.

¹⁴ Agba Zamawawa yuwan unusu shi, ko ke'en, reve u ca aciyayi kucci e ekere a Asulā nu ure u Ruhu na ri lo babu ukotu. Ayi da i zuwai mpasa mā yi n ri nu ucira lon, reve wu zā'wā asuvu a tsu diga a linga na tsu tāwāa nu ukwā. Adama tsu yuwayin Asulā a wuma agandā!

¹⁵ Ayi nda ayi da i zuwai Zamawawa o o'woi za na gerei akucunu a sa'avu, adama aza a na Asulā e deyi a ushi aba'un a na oo koto shi, aza a na Asulā a yuwayin nzuwulai. Ayi nda ta gura o'wo adama a na Zamawawa kuwa tā, reve u zuwa ama o o'wo fāqan diga a nusu na a yuwan ele o tono akucunu o ufaru.

¹⁶ Akucunu tsunda a tā gashi vuma na yuwan idana a avu'un cine u cigai e ne'eshen utsuru wā yi nu u kuwa. Amma she nā za suru reve ana vuma'a u kuwai dada a tsu ne'eshen utsuru'u.

¹⁷ Avu'u'un u tā nu ucira nā vuma na dana niyi'i u kuwa. Ko za lo a gura ushi ili i tā atsumā e le shi, nā vuma'a u buwa wuma.

18 Ayi da i zuwai akucunu o ufaru ili i ro i da shi, she nā mpasa adama u roco ukwā.

19 Wu ufaru, Musa damma tā ama Wilā suru. We ire, reve u tara mpasa mu mgbele nā mudindim reve u jāmbārā mpasa'a nā mini. Avu u tara eleme e ikyon a na a sukumayi mini mā shili əvu u bolo yi no oosondorit adama u kyo'onuwo aatagada ə Wilā na ama suru.

20 Reve u damma, “Ayi nda ayi da mpasa n na n zuwai Akucunu a na Əsulā a damma nđu i yuwan tsutoni nā əyi.”

21 Ne da waru, Musa kyo'onuyi mpasa'a o Oogodo o Ucuwusant waru ni ili i na a yuwusayin agandā suru.

22 Wilā'ə u damma tā a 'yuwan a ciga ili suru o kyo'onuwo le mpasa adama ə dānā cece. Waru Əsulā aa yuwan gafura vu nusu babu wocowu wu mpasa shi.

Ukwā wu Zamawawa u tawa tā nusu

23 Ayi da ili i na i zuwa nle ə kāmbuwāi Oogodo o Ucuwusan cece ni ili i na i ri pe suru nā mpasa mi inama. Ili i nda suru oroci e ili ya amayun i na i ri zuva da. Amma kuccit na kāmbātoi ili ya amayun cece de zuva a la'a tā kucci vi inama.

24 Zamawawa uwa Upasu u na u La'ai Akiza na ama a yutain ne ekere e le shi, za na ri ululu wi ili ya amayun. U kārā tā ə tyo zuva waru u tā de obolo nā Əsulā adama u kamba tsu.

25 Waru u kārā ə tyo zuva adama u dāshi cayisa kucci va aciyayi shi, gashiaabara a nan ganu vu uvadī na tsu uwa Upasu u na u La'ai Akiza a aa'wan suru adama u ca kucci vu mpasa vu nama.

26 Nu u shi u ca kucci va aciyayi aa'wan suru, a na u sowo taqatsumalimaq na qabunda diga a mantsa ma na a yuwain uvadi. Amma, u tawqa taq u taq, zuzu na mantsa mo ukosu, o una u mantsa suru, adama u tawa ucira wu unusu suru suru ana u kuwai tsaq kucci adama aq tsu.

27 Za suru u 'yuwan u ciga u kuwa u taq, na ayi ndolo koto, Asula e te ge'eto yi.

28 Zamawawa kuwa taq u taq adama u tara nusu va ama aq qabunda. Agba nu u tawisa, woo o'wo adama a matawa mo unusu shi. U tawqa adama u wawa za suru na ri lo a pura yi.

10

Aa dashi yuwan kucci ro shi

1 Wila wa Musa u taq gashi oroci o ululu e ili i sa'ani i na i ri lo aq tawqa. Ayi ululu u nda ayi da ili ya amayu'un shi, adama a na waa gura zuwa ama a na a yuwusan aganda o o'wo cine wu ntsayi shi, ko na wo o'woi a tsu ca taq kucci aa'wan suru.

2 Nna Wila u gura kambato asuvu e le cece cine wu ntsayi, ana a lyawa taq de mayan ma kucci. Ana Asula aq shi taq aq za'wa nusu va aza a na a yuwusan aganda, waru asuvu e le aq shi aq ri n cuwusan na nusu le shi.

3 Agba ne da u ri shi! Ayi kucci nda tsu zuwa le taq a cuwan nusu le a aa'wan suru.

4 Adama a na mpasa mo ogono e inan na mgbele maa gura tawa nusu shi ko ke'en.

5 Ana Zamawawa tawai atsuma o uvadi, u damma taq Asula,

"Vu ciga kucci vi inama na ne'e vi ishina shi.

Amma vu ca mu taq lipu adama n yuwan tsutoni na
qvu.

⁶ Inama i na qa kulatosu a masa'at
waru na ne'e adama qa nusu tsu yo'onoto wu okolo
shi.

⁷ Reve n damma, ‘Apa mu nda,
n tawqa taq n yuwan ili i na vu cigai, Asula,
cine a danai adama qa va qatsuma a Adanshi a
Asula.’ ” [◊]

⁸ Atsuma a Adanshi qa Asula a nda u fara taq
damma, “Vu ciga kucci na ne'e shi. Vu ciga kucci
vu ukulatosu shi, na kucci adama a tawa nusu shi.
Waru vaa uwuusa uyo'o u le shi.” (Ele nda kucci
da suru na Wilaq u zuwai a yuwan.)

⁹ Reve u damma, “Apa mu nda, Asula, n tawqa taq
adama n yuwan ili i na vu cigai.” Adama o ndolo
a da Asula a tawai akuci qa kucci suru, reve u zuwa
kucci vu Zamawawa o una u le.

¹⁰ Adama a na Yesu Zamawawa yuwaitili i na
Asula a ciga niyi u yuwan, tsu tsura taq wuza'u diga
qa nusu tsu adama a na u yuwan taq kucci na lipu va
yi u taq o una u mantsa suru.

¹¹ De nan ganu a tsu yuwan taq ulinga u le usana
suru, reve waru a lyuwa elime nu ucasu u kucci
na aa tawa nusu shi.

¹² Amma Zamawawat ca ta aciyayi kucci na
ntsayi babu ukotu. Gogo u taq nden o ukere usa'ani
wa Asula.

¹³ Waru u taq danu de hali she na Asula a zuwa
n'yuwatan ma yi zala vu ucira va yi.

¹⁴ Kucci taq ndolo, u zuwa taq ama o o'wo cine wu
ntsayi qa dana babu ukotu, ele da aza a na Asula a
zuwai o o'wo aza a akiza.

◊ 10:7 Ica 40:6-8.

15 Ruhu va Akiza fo damma tsu taq adama a nda.
Wu ufaru u damma:

16 “Àsulazuva a damma taq, ‘Ayi nda ayi da akucunu
a na maa yuwan ne ele a mantsa mo ndolo.
N ta zuwa wila u va o okolo e le,
adama e reve le.
Waru n ta dana le a asuvu e le,
adama a kuru le.’”

17 Reve u dammisa:
“Maa dashi cuwisan nusu le ni iwuya i na a
yuwain shi, ko ke'en.” [◊]

18 Na Àsulà a yuwan gafura vu nusu, ili yi lo
waru na yaa zuwa a yuwisan kucci ro shi.

Ilyuwa elime nu ucasu wo okolo

19 Adama o ndolo ama a va, tsu ta gura uwa
Upasu u na u La'ai Akizañ babu wovon adama a
mpasa ma Yesu.*

20 U ca taq lipu va yi adama u kpatu'waq tsu ure
u sa'avu u na u tsu 'yawato ubata u wuma! Waru
ure u nda u tsu pasato tsu taq nu umuna'a.

21 Tsu taq na aabara a nan ganu a gbain za na a
yuwusan tsugono o u'wa wa Àsulà de zuva.[†]

22 Adama o ndolo tsu ta gura rawa zuzu na
Àsulà. Lyawa tsu yuwain ne no okolo a taq nu
ucawu wo okolo a abula. Mpasa mu Zamawawa
mu za'wa taq asuvu a tsu a na tsu cuwan ni iwuya i
na tsu yuwusain, amma a za'wa tsu taq na mini ma
na ma ri kiza-kiza suru suru.

◊ **10:17** Irm. 31:33-34. * **10:19** Ayi umuna wu kasa taq Upasu wa
Akiza nu Upasu u na u La'ai Akiza atsuma o Oogodo o Ucuwusan
na Aqalisamapada. U karalai taq mantsa ma na Zamawawa kuwai
adama u roco Àsulà a lyawa taq ama a tawa ubata wa yi mejege.

23 Nà tsu 'yuwan tsu ciga tsu guzàuzuwo okolo a na tsaa dansa tsutà nà ayi ulobonu, adama a na Àsulà a ta yuwan ili i na u yuwain nzuwulai.

24 Lyawa tsu dànài ada à àzà à tsu, reve tsu kamba nle tsàrà o roco icigi, waru adama a yuwan ili i sa'ani.

25 Ozo o ro à tsu tàwusà ubàtà wà agàndà kuchi shi, amma she tsu yuwain ne wan. Tsu lyuwai elime na ndashilai mo okolo ugbamu, a na wo o'woi i reve tà urana u mákàmbàqà ma Zagbain ma ta yuwusan zuzu.

26 Nà tsu dàngwa tsu lyuwai elime nà mayan mo unusu cina de tsu reve amayun, kucci lo waru na aa yuwan adama à nusu tsu shi.

27 Amma ili i na i buwai goon ayi da she tsu piriyi uge'etosu u na u ri lo à tàwà nà wuna u na àa lungusà n'yuwatan mà Àsulà!

28 Nna ama e re ko ama a ta'atsu a yuwunlai adanshi a na nanza 'yuwan o toni Wilà wa Musa, a ta gura ca vuma ndolo àtsumalimà hali u kuwà babu uro.

29 Nà vuma yuwan ili i na yoo roco u ca Mawun mà Àsulà tsugbain shi, u la'a tà uwuyanu lon nà cine aa 'yuwan a yuwan tsutoni nà Wilà wa Musa. Agba waru, nà vuma tàwàqà mpasa ma akucunu na wono za na tsu kàmbàto tsu na akiza,† u la'a tà uwuyanu lon nà cine aa 'yuwan a yuwan tsutoni nà Wilà wa Musa. Ne da waru, nà vuma isula Ruhu va Akiza, za na o rocosu tsu isa'ani, iwuya i ndolo unàtà u da na akapi.

30 Tsu reve tà a na Àsulà a dammai, "N ta ca aza a na a nusain oforo. N ta tsupa le." Waru u damma

taq fo, “Àsulazuva e te ge'eto ama à yi.” ◊

31 Ili i wovon i da lon vuma riyà e ekere à Àsula a wuma.

32 I cuwan nà rana ndede, ana i fara revei amayun à Àsula. I yuwan taq mpolo nà àtsumalima lon, reve gba i lyuwa elime nu ucira.

33 A mantsa mo ro a amaton du taq reve waru e isula du à mákákan mo obolo a ama. A mantsa mo ro i kamba taq fo aza a na o sowuso cu'un va àtsumalima'a.

34 I roco taq isa'ani à tyo ubàtq wa aza a na a zuwai o u'wa wa ali. Ana a usai ili i na i ri ne ele suru, i yuwan taq asuvu nà mazangà, adama a na i reve taq na ili i sa'ani i ro i taq lo a pura du na yoo koto shi.

35 Adama o ndolo, she i lyawa cine i zuwayi Zagbain ucira wan, ko ni ili i ro i shi i fara, adama a na ni i lyuwa elime a zuwusaa yi ucira, i taq ushi iliyinkapa i gbain.

36 Gogo i rito makaà ma asuvu, adama i gura yuwan ili i na Àsula a cigai, tsàrà waru i ushi ili i na u yuwain nzuwulai.

37 Cine Adanshi à Àsula a dammai,
“Waa jima shi za na ri lo à tàwà u taq tàwà.
Waqà lungusà mantsa shi.

38 Ama a na Àsula à ushiyi a ta yuwan wuma adama o ucawu wo okolo e le.
Amma u tsu yuwan taq àtsumolangu nà za na ronoi acapà.” ◊

39 Amma qàtsu aza a na o tso rono nà acapà da shi, aza a na aqà lungusa. Tsu ca taq Àsula okolo à tsu, adama o ndolo, u wawa tsu taq.

◊ 10:30 U.WI. 32:35-36. ◊ 10:38 Hab. 2:3-4.

11

Ucawu wo okolo

¹ Aza a na a casu Asulə okolo e reve tə na amayun a na a ta ca le iłi i na a zuwai okolo suru. E reve tə na amayun e ili i na koto e enei shi ą tə lo na amayun.

² Asulə ą usu tə ama o ufaru adama o ucawu wo okolo e le.

³ Tsu tə nu ucawu wo okolo, dada tsu revei na Asulə a yuwain adanshi, waru nu ure u nda u da u yuwain uvadī ni ili i na i ri pe. Asulə a yuwan tə ulinga ni ili i na vuma tse ene shi, tsərə u yuwan ili i na tsee ene.

⁴ Habilat dana tə nu ucawu wo okolo, dada u yuwayin Asulə kucci na la'ai kucci na Kəyinut cayı Asula. Reve Asulə a damma wu uwwa tə uyo'o wu une'e u na u cayı, reve u deyi vuma və ąbulə. Ko na wo o'woi Habila kuwə tə dē nu ujimu, wuma wə yi u buwa tə a yuwusaan tsu adanshi adama o ucawu wo okolo ą yi.

⁵ Anuhu dana tə nu ucawu wo okolo, dada Asulə a tara niyi ą tyo zuva adama u kuwə wan. E ene yi shi, adama a na Asulə a tara yi tə ą kərə. Adanshi ą Asulə a damma tə kafu a tara yi ą tyo zuva, u zuwa tə okolo ą Asulə o yo'ono.

⁶ Za lo o yo'onoto Asulə okolo shi, she nu ucawu wo okolo. Za na ąą tawə ubatə wə Asulə biti u 'yuwan u ciga u usu na Asulə ą ri wuma, waru u tsu ca tə iliyinkapa ą tyo aza a na a zama yi na amayun.

⁷ Nuhut dana tə nu ucawu wo okolo, dada wu uwmai ana Asulə o rono niyi atsuvu a aci e ili i na koto we enei shi. U yuwaan tə Asulə tsutoni reve u she'en wantsun u gbain adama u wawa u'wa wə

yi. Nu ucawu wo okolo ąyi a da, Nuhu rocoi uvadi na a nusain. Hali wo o'wo vuma tą ątsumą a ama a na ą dąnai ną ąbulą e ekere ą Ąsula adama o ucawu wo okolo ąyi.

⁸ Ibrahim dąnai tą nu ucawu wo okolo, dada u yuwain tsutoni ana Ąsula e de niyi u 'yąwą ubąta u ro u na u yuwaan niyi nzuwulai n na waa ca yi. U lyawa tą ida ya yi, agba u reve ubąta u na wee tyo shi.

⁹ Adama a na Ibrahim ri nu ucawu wo okolo, reve u yuwan nden n limocin e ida i na a yuwaan niyi nzuwulai. Reve u dąnu de o oogodo, ne da fo Ishiyaku ną Yakubu aza a na ą dąnai muwun mu ugundo mą yi. Ąsula a yuwaan le tą fo nzuwulai'i.

¹⁰ Ibrahim yuwan tą ne adama a na u ri e ipiri i na waa uwa ą lyuci gbain na Ąsula o foboi waru u suwai na wąa dąnai lo babu ukotu.

¹¹ Saratut obolo ną Ibrahim ą dąnai tą nu ucawu wo okolo, dada ą tsurai mawun, ko na wo o'woi ą shi tą a kutsa ıon, waru Saratu idari i da i shi. Ibrahim usu tą a na Ąsula aa yuwan ili i na u yuwain nzuwulai n na waa yuwan.

¹² Vuma nda shi tą kutsa suru suru, u shi tą u rawa mąkuwąą, amma ko ną ne ąvu wo o'wo akaya a ama ą ąbundą a na a gura kece shi. Amayun, ą tą lo ną ąbundą cine italyo'o ya zuva i ri ko tsą mąbulą mą nge'en m mala.

¹³ Ama a nda suru a na ą dąnai nu ucawu wo okolo, ą kuwą tą babu na ą ushiyi ili i na Ąsula a yuwaan nle nzuwulai. Ą dąnai tą ną maząngą ma na ee ene ili i ndolo ą tąwą, ko na wo o'woi ą dana zuzu shi. Ąvu a damma a na ą tą gashi omocin ną ązą e ida i ro ątsumą o uvadi u nda.

14 Nna ama a yuwan cu'un va adanshi a nda, o to rocosu a ta zamishi ure wi ida i na wo o'wo za le.

15 Na ą shi a adanshi e ida i na a lyawai, babu ili i na yaa putsa le a na ą kambà.

16 Amma ą dana te izami yu ubatę u na u la'ai ulobonu. U tą de zuva. Ayi da i zuwai Asulę a tsu uwwa wono shi nne e de yi Asulę e le, adama a na u fo6oo le tą lyuci gbain.

17 Ibrahim ♫ dana tą nu ucawu wo okolo, dada u cayi mawun mą yi Ishiyaku tsą kucci ana Asulę a lyungwą niyi. Ibrahim da vuma na Asulę a yuwayin nzuwulai'i, amma u fo6o tą u ca mawun mą tą mą yi goon tsą kucci.

18 De nu ufaru, Asulę a damma yi tą, "Mmaci n na n yuwaan nuwu nzuwulai ą tą o uta ya Ishiyaku."

19 Ibrahim jiyan tą ną Ishiyaku kuwa, Asulę a ta gura kambato yi wuma waru. Ne da Ibrahim yuwait, reve u yuwan gashi u ushiyisą tą mawun mą yi diga o ukwa.

20 Ishiyakut dana tą nu ucawu wo okolo, dada u zuwayi muwun n re mą yi aba'un, Yakubu ną Isuwa.† U reve tą na Asulę aa yuwaan le ili i sa'ani elime.

21 Yakubut dana tą nu ucawu wo okolo, dada ana wąa kuwa, u zuwayi muwun mą Isuhu koyan da aba'un. Reve u yuwaan Asulę aganda ayi ukadatowu a aadanga ą yi.

22 Isuhu dana tą nu ucawu wo okolo, dada i zuwai ana wąa kuwa, u yuwait adanshi adama a

◊ **11:17** Ufr. 21:12.

mantsa ma na aza a Isra'ila aa lyawa Masar. Reve u damma le a tara etele aq yi nnq aq kara.

²³ Nshawu ma Musa n dana ta nu ucawu wo okolo, dada a gura soko niyi hali woto ta'atsu ana a matsan niyi. E ene t Musa mawun ma sa'ani ma da, waru a uwuswa wovon u na aa 'yuwan yuwan tsutoni nq wilq u mogono shi.

²⁴ Musa dana t nu ucawu wo okolo, dada i zuwai ana u kungwai, u 'yuwain a na e de yi mawun mo usheli u mogono ma Masar.

²⁵ U dangwa t u sowu atsumalimq obolo na ama a na Asulq a dangwai, a na waa uwua uyo'o u mayan mo unusu a mantsa ma wa'a.

²⁶ U jiyan t u la'a t ulobonu u sowu atsumalimq o unq wu Za na Asulq a Dangwai, a na waq tsurq utsuru wa Masar suru, adama a na u dana t a pura iliyinkapa yq Asulq i na i ri lo atawa.

²⁷ Adama o ucawu wo okolo aq yi, Musa lyawa t Masar, agba u dana a uwuswa wovon wu upan u mogono shi. Musa kabu t asuvu adama a na u zuwaa t Asulq a na aa gura ene shi esu.

²⁸ Adama o ucawu wo okolo aq yi a da, u foboi Abuki a Mapasat reve u kyo'onu mpasa e ebele nq gon vu nantsu, adama a za na aq tawaq nu ukwq wu una muwun mu ufaru mo olobo ma aza a Isra'ila wan.

²⁹ Ama'a aq dana t nu ucawu wo okolo, dada a pasai Mala m Shilif gashi ida yu u'yewu. Amma ana aza a Masar o toni nle, reve mala ma lyuwa le suru.

³⁰ Ama a Asulq a dana t nu ucawu wo okolo, dada ana aq kandaruwusq lyuci vq Jeriko rana cindere, avu ukari wq yi u riya.

31 Rahaput aashakala ą dana tą nu ucawu wo okolo, dada u ushiyi aza a Isra'ila aza a matawa mo utoyo. Ayi da i zuwai o una niyi shi, ana o unai aza a na a 'yuwain a yuwan tsutoni ną Asula.

32 N dashi tawa ni iroci i ro? N ri ną mantsa ma na maa damma du ada o Gidiyon,† ną Baraka, ną Samuson,† ną Japuta, ną Dawuda, ną Sama'ilā,† na akapi a amasula shi.

33 Ucawu wo okolo e le u zuwa le tą a lyuwa aci e ida i ro ya abunda lon. A yuwan tą ili i mejege, reve ą ushi ili i na Asula a yuwan nzuwulai suru. A 6aru ta ną vi ikamu.

34 A kimusa tą wuna u na u tsu lungusa. A fatsa tą e ekere a aza a na ą dana azama o una le ną mutsun mu pe'eni. Ko na wo o'woi ą dana tą babu ucira lon, ą tsurę tą ucira. A dana tą nu ucira ubata o uvon hali a lyuwa aci o uvon o omocin ą asoja o ro babu uro.

35 Amaci o ro waru ą ushiyisa tą mmaci n le a na ą shi ą kuwai reve ą kambisa wuma. Ama o ro gba ozo o ro a ca le tą ątsumalima adama o ucawu wo okolo e le, reve gba ą usu le, "Tsaa usu tso o'wo faan cine i dammai shi!" A yuwan tą ne adama Asula ą 'yasən le ątsuma o ukwa ą tyo a wuma u sa'ani.

36 Ozo o ro o sowo tą ulamu, ąvu a faba le adama a na a cayi okolo ubata wą Asula, ozo o ro gba shi ą nlə le tą na akani reve a zuwa le o u'wa wa ali.

37 Ozo o ro ą kuwa tą adama a na a vara nle na atali. Ozo o ro gba shi ą kuwa adama a na o kodulo nle tą ure. Ozo o ro gba shi o una le tą ną matsun me pe'eni. Ozo o ro ą dana ni ili i ro shi, she kwan vu mgbele n na ąq nlə. Alambi a ama a da ą dana, reve e le'e le, waru o bongi le tą.

38 Ama a nda ą dana tą ama a sa'ani agba uvadi u nda wu ntsaa le shi. A baza tą ątsumą o una na a nsasan, reve waru a pa'an ątsumą ą abanu ną ą akari.

39 Ama o ndolo suru o yo'onoto tą Asula okolo adama o ucawu wo okolo e le! Amma suru ną ne, ą kuwą tą babu na ą ushiyi ili i na a yuwaan nle nzuwulai.

40 Adama a na Asula a dangwa tą a na woo fo6oo tsu ili i ro i na i la'ai ulobonu ąbundą lon. U fo6o tą u yuwan ne adama she obolō ną ątsu goon da oo o'wo cece wuntsayi.

12

Asula a da Dada tsu

1 Tsu tą na ama ąbundą ukandaruwu ną ątsu a na o o'woi iroci i na ucawu wo okolo u ri. Adama o ndolo lyawa tsu yuwanin ala'anlai e iladī a na ą ri ą makakan mą tsu, she tsu kunai wan. Tsu tawai ili i na yee geshe tsu a yuwan ili i na yi ntsayi a wuma u tsu, ayi da, unusu u na wąa tigą tsu babu usan.

2 Ną tsu ciga tsu 'yuwan tsu kalyuwusą Yesu goon, za na ayi da ufaru wu ucawu wo okolo ą tsu waru ayi da za na kambuwą niyi ununa wu ntsayi. U sowo tą ątsumalimą reve u kuwą a akpata.† Avu gba u ushi wono gashi ili i ro i da shi, adama ą mazangą ma na wąa tawą u tsurą elime. Gogo tsunda u tą nden o ukere usa'ani o ootogu o tsugono tsə Asula.†

3 Yuwain majiyan me iroci mą Yesu. U kabə tą asuvu a mantsa ma na ama a wuya a yuwsaan yi iwuya. Adama o ndolo she i kunai avu i lyawa mpolo wan.

⁴ I ta yuwusan mpolo nu unusu, agba mpolo n du koto n zuwa o una du shi.

⁵ Agba yi icina tā ili i na Adanshi a Asulā a dammai muwun mā Asulā adama u gbamato le asuvu:

“Mawun mā va, vu polo atsuvu a mantsa ma na Asulazuva oo ronuso wu atsuvu, waru she okolo q wu a kuda wan a mantsa ma na waa barasa wu.

⁶ Adama a na Asulazuva a tsu bara tā za na suru u cigai, reve waru u ca aza a na u usuyi tsā muwun mā yi oforo.” [◊]

⁷ I kabā asuvu qtsuma qtsumalima a na yoo sowuso adama a na u rotso tā oforo a na dada tsu ca mawun. Mawun mo lo ma na dada vā yi tsu kudā a ca oforo shi. Asulā a ta yuwusan nā qdu tsā muwun mā yi.

⁸ Asulā a tsu bara tā muwun mā yi suru, agba nu u bara du shi, to, qdu qagirutu a da, agba i ri muwun ma amayun mā yi shi.

⁹ Suru ntsu tsu shi tā nā mbara pa o uvadi aza a na a barasa ntsu. Reve gba tsu uwuwsa le. To tsaal'a uwuwa Dada tsu na ri zuva adama tsu danāi wuma shi?

¹⁰ Mbara n tsu bara tsu tā a mantsa wa'a o ure u na e enei mejoge. Amma Asulā a ta barasa tsu adama u kamba tsu, adama tso o'woi aza a akiza ununa u ri akiza.

¹¹ Tsubari ili i na ama a tsu uwuwa uyo'o a mantsa ma na aa yuwusan yi da shi, u tsu bali tā! Nā Asulā a bara le, ne da, adama u roco le ubatā u na a

◊ 12:6 Udm. 3:11-12.

nusain da, dada a tsu lapula reve a yuwan ili i na i ri mejege no okolo nden.

12 I gbamato obolu ą du a na ą kunai, reve waru i gbamato ąlu ą du.

13 I yuwan ure mejege adama a ana ą du. Ne da aza a na oo tono du ąkutsumą, ną ą tədətsə, ąa riyə shi, amma ą tə tsurə ucira.

Uwwai Asula

14 I yuwan mpolo i yuwan nden n sa'ani na ama suru, waru i yuwan mpolo i yuwan nden ma akiza. Za na suru wuma wą yi u ri na akiza shi, wee ene Əsulə shi, ko ke'en.

15 I yuwan ugbozu she vuma lamba a ushi isa'ani yą Əsulə wan. I kəmbuwą ugbozu tsərə nanza təwəqə du na addama wan. Cu'un vuma ndolo tə lungusə ama ną əbundə ətsumə ą du ną əbunda.

16 I yuwan ugbozu she nanza yuwan tsipere wan, ko u 'yuwan ą kuru Əsulə ununa Isuwat yuwin wan. Isuwa ąyi da mawun mo ufaru ma Ishiyaku, waru u shi tə ushi agadu a dada və yi suru, reve gba u wina yi adama u lyuwa ilyalya u ta.

17 I cuwan tə ana Isuwa yuwin ne, u shi tə u cigisa dada və yi zuwaa yi aba'un, amma dada və yi 'yuwan tə. Agba babu ili i na waa yuwan u vadala ili'i, ko a na u patiyi dada və yi ną mesun.

18 I ri tsa ama a Isra'ilə shi, aza a na a rawai a Masasan ma Sinai,† ubatə u na ee ene reve waru aa gura ju'wən. U shi tə ą kulusə na akina, ą 6əru yi tə ni irumbu i limə nə lipə.

19 A uwwa tā mesun ma aavana nu udyo u ro. Ana ama'a a uwmai udyo'o, reve a pati Àsula a lyawa adanshi,

20 adama a na u la'a tā ucira u na aa gura kuru ana u dammai, "Ko nà shi nama da ju'wàin masasa'an, na a 'yuwan a ciga o una yi nà mavara ma atali." [◊]

21 Musa na aciyayi wu uwwa tā wovon wi ili i na we enei dada u dammai, "Mu uwwa tā wovon lon hali n te meje'en." [◊]

22 Agba gogo i tàwàtā tā a Masasan mà Sihyonat waru nà Urishelima na ri zuva. Àyi da lyuci gbain và Àsula a wuma, ubata u na obolo obolo a nlingata mà Àsula mà abunda lon m bolotoi adama a yuwan mazanga.

23 I tàwàtā ubata e ibolo i muwun mà Àsula tsà muwun mu ufaru mà yi aza a na a danai ala e le suru de zuva. I tàwàtā ubata wà Àsula na aciyayi, za na ayi da za vu uge'etosu va ama suru. Waru i tàwàtā ya kwisa va ama a sa'ani, waru Àsula a kambato le tā cine wu ntsayi.

24 I tàwàtā ubata wà Yesu, za na tàwayi na akucunut a sa'avu diga a Àsula. Mpasa mà Yesu* n da o kyo'onuyi tsà kucci, za na ri ni ikaka i na i la'ai mpasa ma Habilat.[†]

25 Adama o ndolo i yuwan ugbozu waru she i 'yuwan o polo atsvuvu wan, n nà Àsula a yuwan

[◊] **12:20** Mta. 19:13. [◊] **12:21** U.WI. 9:19. * **12:24** Mpasa mà Yesu n tsu tàwàqa tā nà gafura vu nusu, amma mpasa ma Habilat n tàwàqa tā nà qàtsumajlimà e ekere a za na una niyi (Ufr. 4:10). † **12:24** Ana Kayinu unai Habilat, Àsula a damma yi tā, "Mpasa mu zawa'a và wu n na n ri e ida n te dewu và (Ufr. 4:10)." Gogo tsunda, mpasa mu Zamawawa n da maa yuwusan adanshi e ikaka i na i la'ai mpasa ma Habilat.

adanshi. Ama a Isra'il a na a vadalaa niyi ucinä
ana u o rono nle atsuvu pa o uvadi, ko za la'a
shi. Adama o ndolo u tä dänä tsu uwuyanu nä tsu
vadalaa Asulä a na ä ri zuva ucinä nu u rono tsu
atsuvu.

²⁶ Ana u yuwain adanshi nu ujimu de acapa,
udyo wä yi u jingadä tä uvadi, ◊ amma gogo u
yuwan tä nzuwulai, “N tä jingadisä uvadi u tä
waru, agba uvadi goon shi, hali nä zuva.” ◊

²⁷ Ana u yuwain adanshi a nda, u ta dansa a na
ili i na u yuwain suru ä tä lungusä le. She ili i na i
ri n jingadä shi, goon ele da aa buwa.

²⁸ Ayi da i zuwai tsu dänäi o godyusho a na tsu
ushiyi tsugono tsa na ili yi lo a na wäqä jingadä yi
shi. Tsu yuwayin Asulä agandä cine woo yo'onoto
yi okolo, reve tsu ca niyi tsugbain ävu waru tsu
uwwai wovon wä yi,

²⁹ adama a na Asulä ä tsu akina a wuna u na u
tsu lungusä ili i da.

13

Cine oo yo'onoto Asulä okolo

¹ Ilyuwa elime nä ncigalai ni icigi yi Zamawawa.

² I cuwan i ushi omocin ulobonu a 'wa du. Ama
o ro a yuwan tä de ne, ävu gba ä ushi nlingata mä
Asulä babu ele urevu.

³ She yi icina na aza a na ä ri pe o u'wa wa ali
wan. I sowo ätsumalimä obolo ne ele gashi i tä de
obolo ne ele. I cuwan na aza a na o fongiyi gashi
ädu fo i tä pe ätsumä e le.

⁴ I ca nden n lolo tsugbain. Ka nä vali a mantsa
suru i guzä amayun, adama a na Asulä a ta ca za na

◊ 12:26 Mtä. 19:18. ◊ 12:26 Hab. 2:6.

yuwain tsipere suru ątsumalima, ko za na kudai a guza amayun ątsumaq a nden n lolo suru.

⁵ I guza aciyadu e icigi yi ikebe. I yuwan ankuri ni ili i na i ri na aysi. Ʉsula a damma ta,
“Maa lyawa wu shi,

waru maa vadala wu ucinq shi, ko ke'en.” ◊

⁶ Adama o ndolo, tsu ta gura damma babu wovon,

“Maa uwwa wovon shi,
adama a na Ʉsulazuva za vi ikambi i va i da.
A gura yuwan ili i ro na ąmu shi.”

⁷ I cuwan na azagbain a du, aza a na o rito ndu Adanshi a Ʉsula. I cuwan ni isa'ani i na wuma u le u tawayi, waru i ca okolo a du a Zagbain cine ele a yuwanin.

⁸ Yesu Zamawawa aa vadala shi, ko ke'en! Ne da u ri tso yon, tsa ana'an, waru babu ukotu.

⁹ She vu lyawa a pusaq wu ana wan, waru she vu lyawa uritosu icu'un icu'un i zuwa wu vu toni ure u wuya wan. Isa'ani ya Ʉsula i da yaq qashiqi
wu okolo ubgamu, agba e itoni i wilu wi ilyalya i da yaa zuwa wu vu yuwan ne shi, ili i na yaa kambusa aza a na oo tono le shi.

¹⁰ Amma tsu ta na masa'a mo ro, waru nan ganu na a yuwusan ąganda ubata wa ąganda o uvadi u nda, a ri nu ucira u na a tama kucci na a cayi a masa'a ma tsu shi.

¹¹ Aabara a nan ganu a tsu tanu ta mpasa mi inama a uwa pe Upasu u na u La'ai Akiza ubata u na u tsu ca mpasa'a adama a nusu. Agba lipu vi inama'a a tsu kulato le ta a alanga o uvalata.

◊ 13:5 U.WI. 31:6-8; Ica 118:6.

12 Ayi da i zuwai Yesu sowoi atsumalima o ugyuru, adama u kambato ama aq yi aza a akizat na mpasa ma yi.

13 Adama o ndolo tsu karai aq tyo ubata wa yi o ugyuru wu uvalata adama tsu uwwai wono u na wu uwwai.

14 Tsu ri na lyuci na aaq dana lo babu ukotu o uvadi shi, amma tsu te ipiri i lyuci tsundolo.

15 Lyawa kucci tsu lyuwa elime a cuwusa Asula atsumu a ala e Yesu. Tsu casu ala aq yi tsugbain.

16 She yi icina i yuwan isa'ani wan, waru i kamba ozo o ro, adama a na ele da kucci na oo yo'onoto Asula okolo.

17 I yuwan tsutoni na azagbain aq du, waru i yuwan ili i na a damma ndu i yuwan. A ta kalyuwusa du babu wivuwun, adama a na e reve ta a na aa cuduwa Asula cine ulinga u le u yuwan. Ni i yuwaan le tsutoni, a ta yuwan ulinga u le na mazanga. Ni i 'yuwan gba a yuwan tsutoni ne ele, a ta yuwan ulinga u le na atsumolangu, agba ayi nda waa kamba du shi.

18 I yuwusaan tsu avasa kuci. Tsu reve ta asuvu a tsu a ta cece, waru tsu ciga ta tsu yuwan ili i na i ri mejege a mantsa suru.

19 N te ipati i du nu ucira u na n ri na ayi suru, i yuwan avasa adama Asula a kambato mu ya'a du kedu.

Ayasa o ukosu

20-21 N ta avasa Asula a asuvu nden u ca du ili i sa'ani i na i cigai biti adama i yuwan ili i na u cigai. U 'yanan ta Yesu Zamawawa Zagbain tsu diga o ukwa. Gogo Yesu ta tsu Za va Aguba a Gbain a na aa yuwan ulinga na mpasa ma yi adama a

yuwan akucunu a Àsulà ni ikyon ya yi, akucunu a na oo koto shi. N ta yuwusan avasa Àsulà a yuwan ulinga àtsumà a tsu adama tsu yo'onoto yi okolo e ekere e Yesu Zamawawa. Lyawa tsugbain tso o'wo za và yi suru suru waru babu ukotu. Ami.

²² Ama a và, n te ipati i du i kàmambuwa ugbozu e ikaka yu udashishi wo okolo o ugbamu u nda. Mepepelime mà qàbundà ma da shi.

²³ N ciga du tà i reve a na a lyawai Timoti za tsu diga o u'wa wa ali. Nu u rawa yà'qà và kedu, tsu tà tàwà ubatà u du ra adama tse ene du.

²⁴ I casà azagbain a du suru nà aza e Itoni suru. Waru aza e Itoni a Italiya a na a ri obolo nà amu a te icàsu i du.

²⁵ Lyawa isa'ani ya Àsulà i dànà obolo nà adu suru.

**Nzuwulai n Sa'avu nā Tsishingini nā adiva a
na a dangulai a Nzuwulai mu Ufaru**

New Testament in Tsishingini (NI:tsw:Tsisingini)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tsisingini

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tsisingini

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

bb185c63-dc44-572c-ae93-66252c4dfa1e